

Afgørelser – Reg. nr.: 02025.00

Fredningen vedrører: Tårnborg Voldsted

Ophævet, se reg.nr. 7858.00

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 10-08-1953

Fredningsnævnet

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

10/8-1953

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1953, den 10. august, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1135/53 vedrørende fredning af en bræmme på 100 m udenom Taarnborg voldsted.

I den af fredningsnævnet for Sorø amt den 8. april 1953 afsagte kendelse hedder det:

"I skrivelse af 25/10 1952 har nationalmuseet i anledning af en af menighedsrådet for Taarnborg sogn påtænkt opførelse af en præstegård i området omkring Taarnborg voldsted anmodet nævnet om afsigelse af en kendelse om en bræmrefredning på 100 m uden om det ved § 2 i lov nr. 140 af 7/5 1937 om naturfredning fredede Taarnborg voldsteds fod.

Til støtte for andragendet har nationalmuseet anført, at en bebyggelse i området omkring Taarnborg voldsted efter al rimelighed vil bringe arkeologiske og kulturhistoriske værdier af den allerstørste interesse i fare. Taarnborg omtales flere gange i middelalderen. Det har været en af landets betydeligste borge, som ved bevogtningen af overgangen over Storebælt har spillet en afgørende rolle i Danmarks historie. Alene af den grund har voldstedet krav på særlig opmærksomhed. Den nu synlige borgbanke er dog kun en del af en større befæstning, som har omfattet kirken og formodentlig også en by, hvis hustømter man må vente at finde omkring borgbanke og kirken. Det er rimeligt at antage, at hele området omkring borgbanke og kirke, helt ned til noret, har været befæstet, uden at der dog på nærverende tidspunkt kan siges noget om befæstningens karakter. Arealet ved Taarnborg er et af de få steder i landet, hvor man kan forvente engang at hente vigtige oplysninger om det middelalderlige samfundsliv.

Da nævnet under hensyn til det af nationalmuseet anførte må være enig med museet i, at der må tillægges en fredning som begært særlig betydning, har nævnet i medfør af fredningslovens § 2 stk. 1 pkt. 3 besluttet at frede en bræmme på 100 m uden om det ved nævnte § 2 stk. 1 pkt. 1 fredede voldsteds fod som angivet på et denne kendelse vedhæftet matrikulskort. På det således fredede areal må der ikke opføres

nogen bygning, foretages beplantning - ej heller med frugttræer - eller anden foranstaltning uden at nævnets og nationalmuseets tilladelse forud er indhentet.

Ejeren af matr. nr. 1a, 2 og 5 Taarnborggård, Taarnborg sogn, gårdejer Aksel Rasmussen, har nedlagt påstand om en erstatning på 50 øre pr. m² af det af hans nævnte ejendom ved denne kendelse fredede areal, der efter udregning af en landinspektør på et matrikulskort udgør 7510 m². Gårdejer Aksel Rasmussen har anført, at han udover dette areal ejer jord, der berøres af fredningen, i en længde af ca. 100 m og med en bredde af ca. 16 m langs voldstedets nordlige og nordvestlige side, hvilket fremgår af et af en landinspektør udfærdiget, nævnet forevist kort af 1899.

Det bemærkes, at den øvrige del af gårdejer Rasmussens ejendom, der berøres af fornævnte bræmrefredning, omfattes dels af den ved lovens § 25 stk. 1 pålagte strandfredning dels af den af gårdejer Rasmussen ved deklaration af 5/4 1951 tilbudt bræmrefredning på 50 m fra Taarnborg kirkegårds mur mod vest og nord, dog at gårdejer Rasmussen ved nævnte deklaration har forbeholdt sig ret til at lade bygge en præstegård vest for kirken såfremt dette er muligt af hensyn til "Marsk Stigs høj" (heromhandlede voldsted). Erstatningskravet er 4550 kr. for ovennævnte areal på ca. 9110 m².

Med bemærkning, at der, da fredningssagen blev rejst, var indledet forhandlinger mellem kirkeministeriet og gårdejer Aksel Rasmussen om køb til en pris af 1 kr. 50 øre pr. m² af en parcel på 2410 m² af det ved denne kendelse fredede areal, findes det at burde tillægges gårdejer Aksel Rasmussen en erstatning på 4500 kr.

Da fredningen har betydning for hele landet, findes staten at burde udrede 2/3 af erstatningen, Sorø amtsfond resten, jfr. lovens § 17 stk. 2.

Præsteembedet der ejer matr. nr. 3, som også berøres af heromhandlede fredning, har ikke nedlagt påstand om erstatning.

Nærværende kendelse vil være at tinglyse på fornævnte ejendomme.

Påtaleretten tilkommer nationalmuseet og fredningsnævnet for Sol. amt i forening eller hver for sig."

Konklusionen er sålydende:

"En bræmme på 100 m uden om Taarnborg voldsteds fod, således som angivet på det denne kendelse vedhæftede matrikulskort, fredes, således at der på arealet ikke må opføres nogen bygning, foretages beplantning - ej heller med frugttræer - eller anden foranstaltning

uden at fredningsnævnets og nationalmuseets godkendelse forud er indhentet.

I erstatning tillægges der ejeren af matr. nr. 1a, 2 og 5 Taarnborggård, Taarnborg sogn, gårdejer Aksel Rasmussen, en erstatning på 4500 kr. hvilket beløb udredes med 2/3 af statskassen, 1/3 af Sorø amtsfond.

Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Sorø amt og nationalmuseet i forening eller hver for sig."

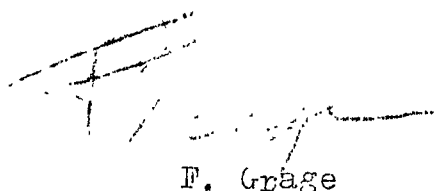
Sagen er i henhold til naturfredningslovens § 10, stk. 3, forelagt overfredningsnævnet, som den 9. maj 1953 har besigtiget de pågældende arealer.

Da overfredningsnævnet kan tiltrede det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste. Et kort nr. So 104 visende 100 m bræmme, strandbyggelinien samt 50 m bræmme ved kirkegården er vedheftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

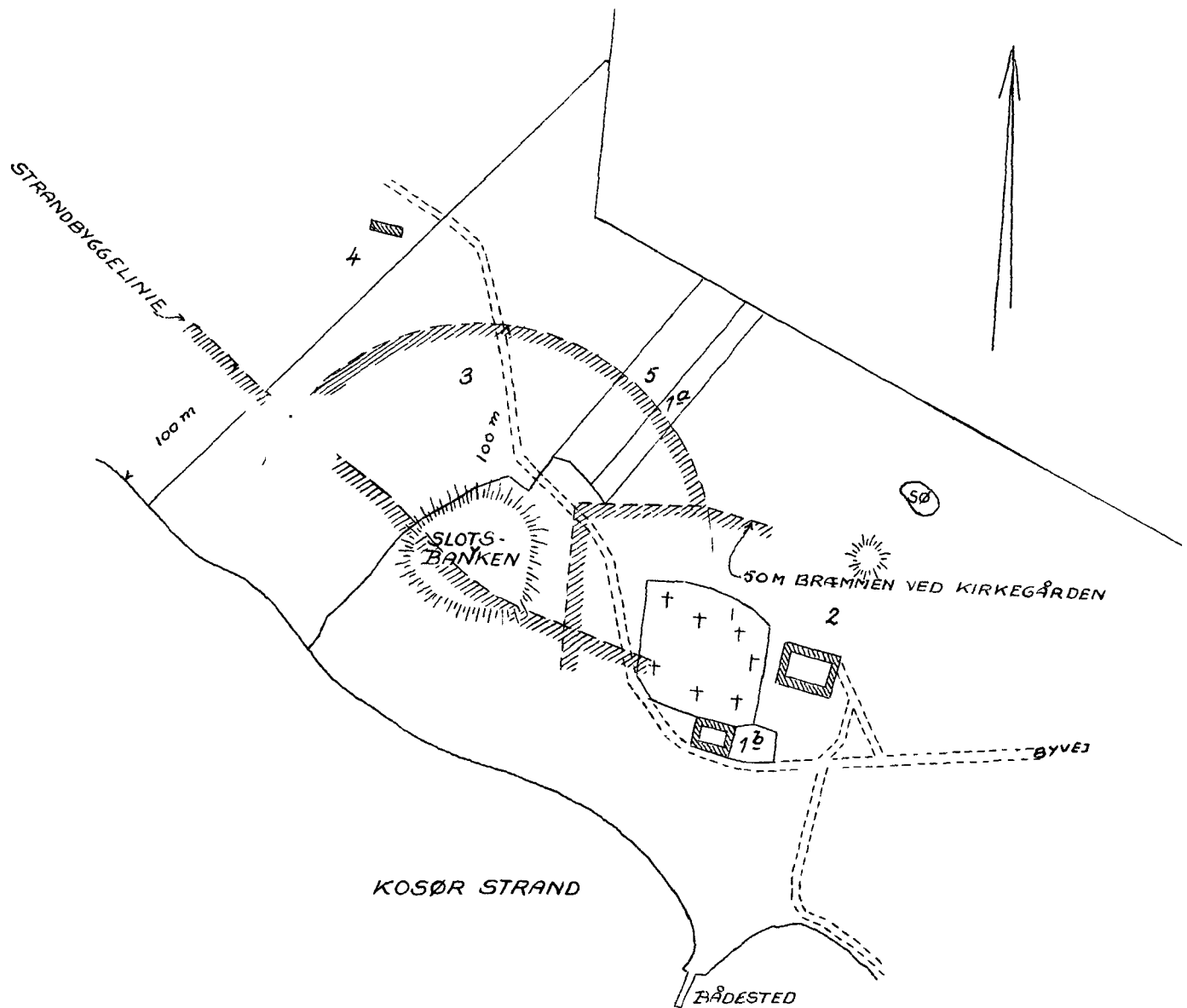
Den af fredningsnævnet for Sorø amterådskreds den 8. april 1953 afsagte kendelse vedrørende fredning af en bræmme på 100 m udenom Taarnborg voldsted stadfæstes.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

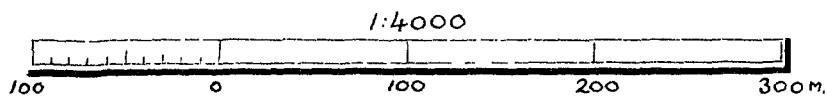


F. Grøge

overfredningsnævnets sekretær



////// GRÆNSE FOR FREDEDE AREALER



Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 22-6-53

By: TÅRNBORGGÅRD,
Sogn: TÅRNBORG.

Plan nr. So. 104